

कृषिरत्न शिक्षणमहर्षि
डॉ. पंजाबराव उपाख्य भाऊसाहेब देशमुख यांचा जीवनपट

१९९८-१९३०	वहाड शेतकरी संघाची स्थापना, अमरावती जिल्हा कॉन्सिलचे अध्यक्ष, शैक्षणिक विकासाचे शिक्षण करात १८ पैसे वरून २७ पैसे वाढ
१६ डिसेंबर १९३०	सर मटिंग्यू बटलर मंत्रिमंडळात शिक्षण, कृषि सहकार विज्ञानी प्रचार मोहिमेत सहभाग
१९३१	मध्यप्रदेश प्रांतिक कायदे मंडळावर निवड
१९३१-१९३२	शिवाजी शिक्षण संस्थेची अमरावती येथे स्थापना
१९३३	जातीयवादी बंधने नकोत म्हणून स्वतः मंत्रिपदाचा राजीनामा, १९३७ परंतु प्रांतिक कायदे मंडळाचे सदस्य, श्री शिवाजी शिक्षणसंस्थेचे आजीवन सदस्य
१९३५-१९३८	कोल्हापूरचे राजाराम महाराज, हेड्राबादचे निजाम यांच्याशी शिक्षण प्रसाराचे दृष्टिने संपर्क व त्यांच्याशी आर्थिक सहकार्य
१९३९	अमरावती येथील अखिल भारतीय मराठी शिक्षण परिषदेच्या २६ व्या अधिवेशनात सडेटाड विचार
१९४२-१९४४	देवासच्या संस्थानास राजकीय मंत्री व मध्यभारत व अन्यसंस्थानांचे संघटन व संस्थेत प्रमुख सल्लागार, देवास राज्यसभेचे उपाध्यक्ष व मिनिस्टर्स कॉन्सिलचे सभासद
१९४४ १९४६	आजाद हिंद खटला चालविला अमरावती, जिल्हा कॉंग्रेस कमिटीचे अध्यक्ष
१९४८-१९५२	नागपूर विश्वविद्यालयाचे सभासद, विद्यापीठातर्फे एल.एल.डी ही पदवी प्रदान राष्ट्रपती डॉ. राजेंद्र प्रसाद यांच्या शुभहस्ते शिवाजी लोक विद्यापीठाचे उद्घाटन अखिल भारतीय अविकसित समाज संघटना स्थापना
१९५२	भारतीय पहिले कृषिमंत्री
१९५३	अखिलभारतीय मधुमक्षिका पालन संघटना स्थापना
१९५४	अध्यक्ष विश्वभवन कॉंग्रेस व आंतरराष्ट्रीय धान्य मंडळ

कृषिरत्न शिक्षणमहर्षि
डॉ. पंजाबराव उपाख्य भाऊसाहेब देशमुख यांचा जीवनपट

१९५५	“भारत कृषक समाजाची स्थापना”, “असंख्योकरिता अन्न” या सभेची स्थापना
१९५६	तरुण कृषक संघाची स्थापना, आंतरराष्ट्रीय तांदूळ परिषदेचे अध्यक्ष
१९५७-५८	भारताचे सहकार मंत्री, भारतीय कृषि यंत्रसामग्री या संघटनेचे संस्थापक व अध्यक्ष, अखिल भारतीय तांड-गूळ महासभा संस्थापक
१९५८	राष्ट्रीय कृषी विषयक सहकारी खरेदी विज्ञानी-संघाचे संस्थापक व अध्यक्ष एफ.ए.ओ. परिषदेला हिंदी प्रतिनीधी मंडळाचे नेतृत्व जपानला भेट श्री शिवाजी शिक्षण संस्थेच्या राष्ट्रीय महोत्सवाचे उपराष्ट्रपती डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांचे हस्ते उद्घाटन
१९५८-१९५९	भारतीय कृषक सहकारी अधिकांपाची स्थापना, भारतीय कृषिशाल संस्थेचे संस्थापक आणि अध्यक्ष
१९५९-१९६०	जागतिक शेतकी प्रदर्शनाचे दिल्लीत आयोजन-अध्यक्ष
१९६०	भारतीय घटक राज्यातील शेतकी मंडळाचे नेते म्हणून रशियास प्रयाण, एका वर्षात ७ महाविद्यालये स्थापण्याचा जागतिक विक्रम व अपूर्व चमत्कार
२७ डिसेंबर १९६०	महाराष्ट्राचे तत्कालिन लोकप्रिय मुख्यमंत्री श्री यशवंतराव चव्हाण यांचे अध्यक्षतेखाली हीरक महोत्सवाचा नेत्रदिपक सोहळा
१९६१-१९६२	आंतरराष्ट्रीय ग्रामीण युवक परिषदेचे अध्यक्ष, केरो येथे भरलेल्या परिषदेच्या भारतीय प्रतिनिधी मंडळाचे नेते लंडन येथे छत्रपती शिवाजी एज्युकेशन ट्रस्टची स्थापना
१९६३	भारत कृषक समाजाच्या कार्यासाठी न्यूझीलंडचा दौरा
१९६४	विश्व कृषी मेळाव्याचे आयोजन
१९६५	रामनवमीच्या रात्री ११.३० वा. १० एप्रिल रोजी दिल्लीच्या विलिंग्डन हॉस्पिटल मध्ये देहावसान

कृषिरत्न

शिक्षणमहर्षि

डॉ. पंजाबराव उपाख्य भाऊसाहेब देशमुख

१२४ वा

जयंती उत्सव
समारोह

दि. २३ ते २७ डिसेंबर २०२२

❖ विनीत ❖

❖ आयोजक ❖

❖ संयोजिका ❖

डॉ. जयवंत डी. वडते
प्राचार्य
धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर

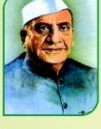
डॉ. वंदना इंगळे
समन्वयक, जयंती पुण्यतिथी समिती
धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर

तथा शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी वृंद

धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर
कॉंग्रेस नगर, नागपूर - १२

बिम्ब्रण

कृषिपरल शिक्षणमहर्षि
डॉ. पंजाबराव उपाख्य भाऊसाहेब देशमुख
१२४ वा

जयंती उत्सव समारोह

श्री शिवाजी शिक्षण संस्था अमरावती द्वारा संचालित

धनवटे नॅशनल महाविद्यालय व
विज्ञान महाविद्यालय, नागपूर

यांच्या संयुक्त विद्यमाने

सोमवार दि. २६ डिसेंबर, २०२२ रोजी दुपारी २.३० वाजता
स्थळ

मातोश्री विमलाबाई देशमुख सभागृह,
धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर

येथे खालील मान्यवरांच्या उपस्थितीत संपन्न होत आहे.

कार्यक्रमाचे अध्यक्ष

मा. श्री. केशवराव जगन्नाथ पेंतकर
उपाध्यक्ष, श्री शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती

उद्घाटक

मा. श्री. हेमंत वासुदेवराव काळमेघ
कार्यकारीणी सदस्य, श्री शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती

विनीत

डॉ. जयवंत डी. वडते
प्राचार्य
धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर

प्रा. महेन्द्र डोरे
प्राचार्य
विज्ञान महाविद्यालय, काँग्रेस नगर, नागपूर

डॉ. वंदना इंगळे
समन्वयक, जयंती पुण्यतिथी समिती
धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर

प्रा. जितेंद्र गुंजाटे
समन्वयक, विद्यार्थी परिषद
विज्ञान महाविद्यालय, काँग्रेस नगर, नागपूर

जयंती समारोह कार्यक्रमाची रूपरेषा

शुक्रवार दि. २३ डिसेंबर, २०२२ रोजी सकाळी ०९:३० वाजता

ग्रंथ प्रदर्शन उद्घाटन

शनिवार दि. २४ डिसेंबर, २०२२ रोजी सकाळी ०९:०० ते ०२:००

ग्रंथ प्रदर्शन

शनिवार दि. २४ डिसेंबर, २०२२

विविध सांस्कृतिक स्पर्धांचे आयोजन

स्थळ : खोली क्र. १०, धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर

❖ आंतर महाविद्यालयीन वक्तृत्व स्पर्धा - स. १०:०० ते १२:००

विषय- समकालीन भारतीय स्त्रियांची प्रगती

❖ आंतर महाविद्यालयीन वादविवाद स्पर्धा - दु. १२:०० ते ०३:००

विषय- राजकीय दृष्ट्या भारतीय तरुण जागृत आहे.

रविवार दि. २५ डिसेंबर, २०२२

स्थळ : खोली क्र. १, २ व ३ धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर

❖ महाविद्यालयीन हस्ताक्षर स्पर्धा - सकाळी ०९:०० ते १०:००

❖ आंतर महाविद्यालयीन निबंध स्पर्धा

विषय- डॉ. पंजाबराव देशमुख यांचे शैक्षणिक धोरण

❖ आंतर महाविद्यालयीन घोषवाक्य व मितीचित्र स्पर्धा

सोमवार दि. २६ डिसेंबर, २०२२

स्थळ : खोली क्र. १ व २ धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर

❖ महाविद्यालयीन रांगोळी स्पर्धा - सकाळी ०८:३० ते ०९:३०

विषय- आजादी का अमृत महोत्सव

❖ महाविद्यालयीन मेहंदी स्पर्धा - सकाळी ०९:३० ते १०:३०

❖ रक्तदान (खोली क्र. ०३) - सकाळी ०९:०० ते १२:००

❖ आंतर महाविद्यालयीन गीतगायन स्पर्धा - सकाळी १०:०० ते ०१:००

मंगळवार दि. २७ डिसेंबर, २०२२

सकाळी - ०७:१५ वाजता

डॉ. पंजाबराव देशमुख यांच्या प्रतिमेश माल्यार्पण

स्थळ - धनवटे नॅशनल महाविद्यालयाचे द्वारमंडप

सकाळी - ०८:०० वाजता

डॉ. पंजाबराव देशमुख यांच्या पुतळ्यास माल्यार्पण

स्थळ - डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि महाविद्यालय परिसर,

महाराज बाग चौक, नागपूर

कृषिपरल शिक्षणमहर्षि
डॉ. पंजाबराव उपाख्य भाऊसाहेब देशमुख
यांचा जीवनपट

२७ डिसेंबर १८९८	जन्म पापळ, जि. अमरावती कदम घराणे वडील शामराव बापू व आई राधाबाई
१९०६-१९१०	प्राथमिक शिक्षण प्राथमिक शाळा, पापळ
१९१०-१९१८	माध्यमिक शिक्षण कारंजा लाड व हिंदू हायस्कूल (सध्याचे अॅकेडेमिक हायस्कूल अमरावती)
१९१८-१९२०	महाविद्यालयीन शिक्षण फर्ग्युसन कॉलेज, पुणे
२५ ऑगस्ट १९२०	इंग्लंडला उच्च शिक्षणासाठी प्रयाण
२१ सप्टेंबर १९२०	केंब्रीज विद्यापीठात प्रवेश
ऑक्टोबर १९२१	बॅरिस्टरची पहिली परीक्षा
२५ जानेवारी १९२५	"वैदिक वाङ्मयातील धर्माचा उगम आणि विकास" या विषयावर डॉक्टरेट पदवी लंडनच्या लिंगेन इन मध्ये बार-अॅट-लॉ ची पदवी
जुलै १९२५	मायदेशी परत "देशाचे दुश्मन" खटला चालविला व यश प्राप्त झाले.
डिसेंबर १९२६	श्रध्दानंद वसतीगृहाची सुरुवात, व्यायाम शिक्षण संस्थेची स्थापना, मराठा हायस्कूलमध्ये अध्यापनकार्य, मोर्शीच्या हिंदू महासभा अधिवेशनात चातुर्वर्ण्याविरुद्ध भाषण
२८ ऑगस्ट १९२७	अमरावतीचे अंबादेवी मंदिर अस्मृश्यांसाठी खुले करण्यासाठी चळवळ व नेतृत्व
२८ ऑगस्ट १९२७	अस्मृश्य निवारण परिषद आयोजन, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याशी पहिला संपर्क व सहवास, अंबादेवी विश्वस्त यांच्याशी वाटाघाटी
२६ नोव्हेंबर १९२७	सुवर्ण समाजातील कु. विमल वैद्य, मुंबई या सुविद्य युवतीशी प्रार्थना समाज पध्दतीने आंतरजातीय विवाह